

**§17 stk. 4 – Opgaveudvalg 2023-2024.
Kommisorium & proces**

**Bæredygtige boliger –
Energieffektivisering og varmeløsning**

stevns kommune

teknik & miljø

Indhold

Bæredygtige boliger –	1
Energieffektivisering og varmeløsning.....	1
Indledning	3
Retslige rammer	4
Formål og motivering	4
Mål for udvalgets arbejde.....	5
Funktionsperiode	5
Udvalgets leverancer og milepæle	6
Udvalgets sammensætning.....	6
Aflønning	6
Proces for §17 stk. 4	7
Økonomi.....	7
Tidsplan.....	8
Fakta om Stevns	9
Seks temaer for opgaveudvalget	11
Renovering.....	11
Byggematerialer	11
Energiforbrug - Den billigste energi er den, vi ikke bruger.....	11
Energiforsyning.....	11
Finansiering.....	12
Lokale Håndværkere.....	12
Verdensmål.....	13
Ideer til borgerevents	14
Lån en kuffert.....	14
Grøn Energi Messe på Stevns, som i efteråret 2014	14
Uafhængig energirådgivning til borgere med oliefyr	14

Indledning

I 2030 trives Stevnsborgerne i bæredygtige, drivhusgasneutrale, grønne boliger.

Således lyder det første af i alt fire visionspunkter, som udvalget Stevns verdensmål præsenterede for kommunalbestyrelsen i december 2019. Med afsæt i visionspunktet arbejdede udvalget efterfølgende med en række anbefalinger som blev fremlagt for Kommunalbestyrelsen i starten af 2021. Visionspunktet om bæredygtige, drivhusgasneutrale, grønne boliger resulterede blandt andet i udarbejdelsen af en Boligpolitik.

I Boligpolitikken sættes der fokus på planlægningen for nye boligområder. Visionen realiseres gennem seks indsatsområder:

1. Boliger til alle - varieret boligudbud
2. Liv i landsbyer og landdistrikter
3. Klima- og miljøvenligt byggeri - nybyggeri og renovering
4. Grønne forbindelser - binde land og by sammen
5. Plads til vildskab - grønne boligområder
6. Strategisk udvikling

Boligpolitikken indgår i dag aktivt i arbejdet med planstrategi, kommuneplan og lokalplanarbejdet. Den indgår som et væsentligt element i dialogen med borgere og investorer om konkrete bolig- og byudviklingsprojekter.

Med afsæt i visionspunkterne og de afledte anbefalinger fra udvalget Stevns Verdensmål skal der i 2023 og 2024 nedsættes et nyt opgaveudvalg, der skal være med til at understøtte og facilitere den igangværende energiomstilling med særlig fokus på bæredygtige, drivhusgasneutrale, grønne boliger

I Flertalsgruppens politiske aftale for valgperioden fra 2022-2025 står der bl.a. følgende:

I valgperioden etableres et opgaveudvalg over 2 år med hovedfokus på "natur og miljø".

I den 2 årige periode kan der arbejdes med en eller to konkrete opgaver. Involvering af borgere og eksterne parter har høj prioritet i opgaveudvalgets arbejde. Det konkrete indhold aftales mellem partierne i løbet af 2022. Økonomien til opgaveudvalgets arbejde indarbejdes i budgetårene 2023 og 2024.

Følgende kommissorie er rammesættende for det kommende opgaveudvalgs formål, opgaver, tidsplan og sammensætning. Udvalget er nedsat under Kommunalbestyrelsen og refererer til fagudvalget Plan, Miljø & Teknik.

Kommissoriet er udarbejdet af Center for Teknik & Miljø.

Retslige rammer

I Styrelseslovens § 17, stk. 4 står der følgende: "I øvrigt kan kommunalbestyrelsen nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget eller de stående udvalg. Kommunalbestyrelsen bestemmer de særlige udvalgs sammensætning og fastsætter regler for deres virksomhed." Kompetencen i et §17, stk. 4 udvalg er rådgivende eller sagsforberedende. Udvalg er rådgivende og midlertidigt. Et § 17, stk. 4-udvalg må ikke tillægges selvstændige beslutningskompetencer. Kompetencerne skal blive i det stående udvalg, som § 17, stk. 4 udvalget er nedsat under. Der kan heller ikke ved nedsættelse af et § 17, stk. 4 udvalg tillægges udvalget kompetence, som indskrænker et af fagudvalgenes eller Økonomiudvalgets kompetence. Udvalget kan udarbejde forslag, foretage undersøgelser og have kontakten til eksterne interessenter og organisationer. Men de kan ikke træffe afgørelser i konkrete sager – det er en myndighedsopgave. § 17, stk. 4-udvalget adskiller sig fra fagudvalgene ved dets sammensætning af medlemmer der består af medlemmer af kommunalbestyrelsen, ansatte eller andre (f. eks. sagkyndige, foreninger, organisationer, borgere, virksomhedsledere). Det afgørende er, at medlemmerne enten er interessenter, har kompetencer på det valgte område eller begge dele. En sammensætning med både politikere, personer med særlig kompetence og lokale interessenter giver mulighed for at skabe større klarhed over en problemstilling eller ønsket udvikling - inden en politisk beslutning træffes i et stående udvalg eller Kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsesmedlemmer til §17, stk. 4 udvalg udpeges efter den D'honske metode og der er ikke krav til et bestemt medlemstal. I den indledende fase udarbejdes der et forslag til kommissorium, som beskriver udvalgets formål og opgave samt de kompetencer, som medlemmerne i udvalget skal besidde. Oplæg til kommissorium og sammensætning af deltagere skal behandles i Plan, Miljø & Teknik, der er det stående udvalg, som opgaveudvalget refererer til. Plan, Miljø & Teknik indstiller videre til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen herefter.

Formål og motivering

Målet for §17, stk. 4 udvalget er, at skabe lokalt ejerskab til den grønne omstilling og bæredygtig udvikling for private boligejere i Stevns Kommune ved at identificere behovet og mulige indsatsområder.

Private boliger og byggeri spiller en afgørende rolle for at nå de danske klimamål. Ca. 40% af Danmarks samlede energiforbrug anvendes i bygninger, og en væsentlig andel af Danmarks CO2-

udledning stammer fra det energiforbrug. Private boliger udgør ca. 40 procent af den samlede bygningsmasse.

Udvalget skal understøtte, at så mange private boliger på Stevns som muligt, så hurtigt som muligt omstilles og tilsluttes den grønne omstilling. Dette skal ske via følgende tiltag:

- Formidle data om Stevns forhold herunder beregninger på omstilling til bæredygtige energi- og varmeløsninger
- Formidle, beskrive og eksemplificere løsningsmodeller, der gør det let og enkelt for den enkelte boligejer at omstille sin bolig eller, i samarbejde med flere boligejere, at etablere fælles bæredygtige energi- og varmeløsninger
- Udpege mulige finansieringsløsninger der skal være med til at understøtte løsningerne for den enkelte boligejer
- Understøtte og synliggøre det lokale erhvervslivs arbejde med den grønne opstilling
- Bidrage med inspiration til andre initiativer, der kan understøtte en bæredygtige omstilling i de private hjem som fx madlavning, genbrug og reparation af fx ødelagt elektronik

Mål for udvalgets arbejde

Målet for udvalgets arbejde er, via kommunikation, oplysning og facilitering, at bidrage med løsningsforslag til, hvordan boligejere i Stevns Kommune konkret kan indgå og bidrage aktivt til den samlede CO₂-reduktion og således være medspiller i kommunens kommende klimaplan.

Funktionsperiode

I maj 2023 skal Kommunalbestyrelsen godkende DK2020-klimaplanen, der efterfølgende afleveres til godkendelse af C40-cities. DK2020-klimaplanen består af en Klimaplan- og energiplan. Deri vil være beskrevet en række tiltag som bl.a. skal danne fundament for det kommende arbejde i opgaveudvalget. Opgaveudvalgets hovedindsatser ligger derfor i forlængelse af Kommunalbestyrelsens godkendelse af DK2020-klimaplanen.

Udvalget etableres i foråret 2023 efter godkendelse af kommissorium samt udpegning af borgerrepræsentanter. Udvalgets arbejde afsluttes i december 2024.

Der afholdes i alt 9 ordinære møder for udvalget, fordelt således:

1 opstartsmøde, præsentation og rammesættende for udvalget

6 ordinære møder

1 midtvejsevaluering

1 afsluttende evaluering

De ordinære møder afholdes som udgangspunkt fra kl. 17-21 i Rådssalen.

Udvalgets leverancer og milepæle

Det forventes, at udvalget fremlægger status på sit arbejde til Kommunalbestyrelsen halvvejs i processen samt udarbejder en evaluering på udvalgets arbejde til Kommunalbestyrelsen på dets sidste møde. Der skal afholdes et temamøde for kommunalbestyrelsen for en sikring af den viden som udvalget kommer i besiddelse af. Det er forvaltningens opgave at facilitere temamødet.

Udvalgets sammensætning

§17. stk. 4 udvalget består samlet af 8 medlemmer. Tre medlemmer udpeges af kommunalbestyrelsen blandt kommunalbestyrelsens medlemmer ved brug af den D'Hondtske metode. Der ønskes en bred konstellation blandt de 5 borgerrepræsentanter.

Borgerrepræsentanterne vælges ud fra en motiveret ansøgning som sendes til Center for Teknik & Miljø som foretager udvælgelsen ud fra følgende kriterier:

- Der skal være en personlig eller faglig interesse for området
- viden om fx håndværk/energieffektivitet/bæredygtighed/bygningskonstruktion/energiforsyning
- De kan være en tilknytning til en grundejerforening, landsbylaug, borgerforening, lokal virksomhed eller lignende

Ved udvælgelse af kandidater skal der lægges vægt på geografisk dækning af Stevns samt diversitet i alder, køn, beskæftigelse mv.

Muligheden for at ansøge om plads i udvalget slås op via opslag i lokalpressen, kommunens hjemmeside og Facebook. Center for Teknik & Miljø indstiller efterfølgende til Kommunalbestyrelsen for de udvalgte 5 borgerrepræsentanter.

Udvalget er tilknyttet Center for Teknik & Miljø, der har ansvar for opstart, koordinering mv. samt personaleansvar for projektledelsen af udvalget.

Aflønning

Ifølge styrelsesvedtægten beslutter Kommunalbestyrelsen, hvem der skal være formand for et § 17, stk. 4 udvalg i forbindelse med stillingtagen til udvalgets sammensætning. Formandsposten aflønnes med 4 % af borgmestervederlaget. Øvrige medlemmer modtager 1.200 kr. pr. møde.

Proces for §17 stk. 4

Økonomi

Den samlede ramme for udvalgets virke er på 1 mio. kr.

Økonomien skal prioriteres med 0,5 mio. kr. i henholdsvis 2023 og 2024.

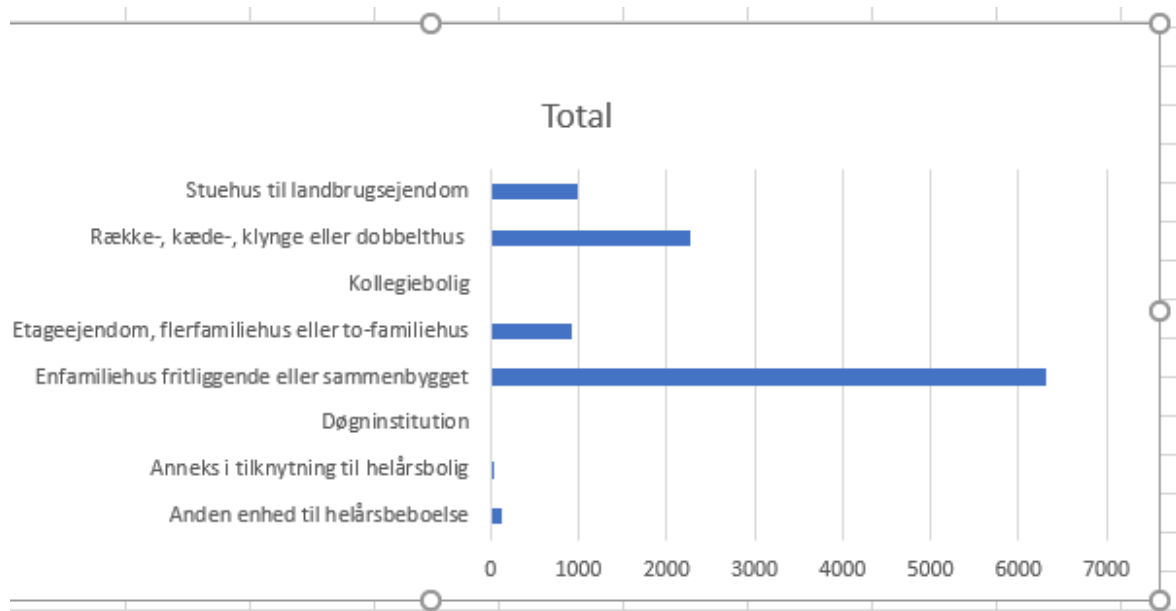
Udgiftspost	Beløb	Bemærkninger
Vederlag til udvalgsformand	72.222	4% af borgmestervederlaget 2.940.89 kr. pr. måned x 24 måneder
Honorar til udvalgsmedlemmer	75.600	1200 kr. pr. medlem pr. møde 12*7*9
Løn til medarbejder	650.000	Svarer til en årsløn. Konkret skal lønsummen bruges over 2 år.
Forplejning til 8 møder	17.178	Fortrinsvis aftensmøder af 4 timers varighed med aftensmad
Diverse: Ekspertes/oplægsholdere udefra, inspirationstur, borgerarrangement, event, overnatning, forplejning, transport, fælles tur, transportgodtgørelse, ed mere..	170.000	Konkret udmøntning planlægges senere
Diverse indkøb (klima- og energikuffert)	15.000	
	1.000.000	

Tidsplan

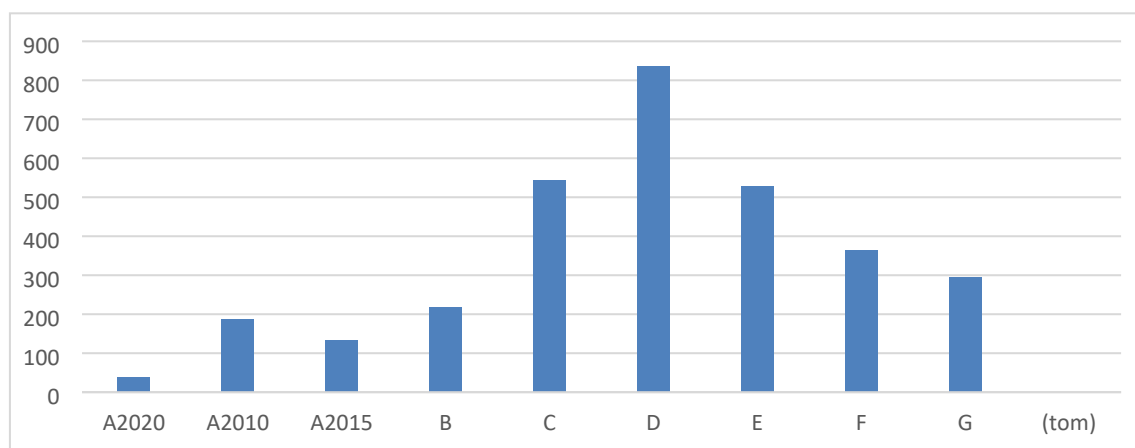
2022	Foråret	Udarbejdelse af kommissorium Afholdelse af Temadrøftelse i Kommunalbestyrelsen
	Efterår	Budgetaftale 2023
	PMT 4. oktober ØU 11. oktober KB 27. oktober	Kommunalbestyrelsesmøde 27. oktober <ul style="list-style-type: none"> • Godkendelse af kommissorium • Udpegning af udvalgsformand samt øvrige 2 medlemmer af kommunalbestyrelsen
	November / December	Opslag, ansøgning og udvælgelse af de 5 borgerrepræsentanter Afholdelse af arrangement, der dels skal gøre opmærksom på det kommende udvalgs arbejde og dels sætte fokus på den aktuelle dagsorden omkring bæredygtighed. Arrangementet skal finde sted en lørdag i november og foregå omkring Kirketorvet og Biblioteket i Store Heddinge i tidsrummet 10-14.
	januar 2023	Kommunalbestyrelsesmøde <ul style="list-style-type: none"> • orientering om udpegning af 5 borgerrepræsentanter • nedsættelse af § 17. stk. 4 udvalget • frigivelse af afsatte midler på budget 2023-2024
2023	marts	Opstartsmøde, præsentation og rammesætning for udvalget
	Maj	Første ordinære møde
	september	ordinært møde
	November	ordinært møde, udarbejdelse af midtvejsevaluering
2024	Januar	Fremlæggelse af midtvejsevaluering for udvalget Plan, Miljø og Teknik og Kommunalbestyrelsen
	marts	ordinært møde
	Maj	ordinært møde
	September	afsluttende event fx klimamesse
	Oktober	ordinært møde, Afslutning - oplæg til evaluering
	December	Fremlæggelse af evaluering for udvalget Plan, Miljø og Teknik og Kommunalbestyrelsen evt. i kombination med et temamøde

Fakta om Stevns

Fordeling af boliger på boligtyper i Stevns Kommune 2022. Som det fremgår af grafen nedenfor så er enfamiliehus den absolut hyppigste boligtype på Stevns.

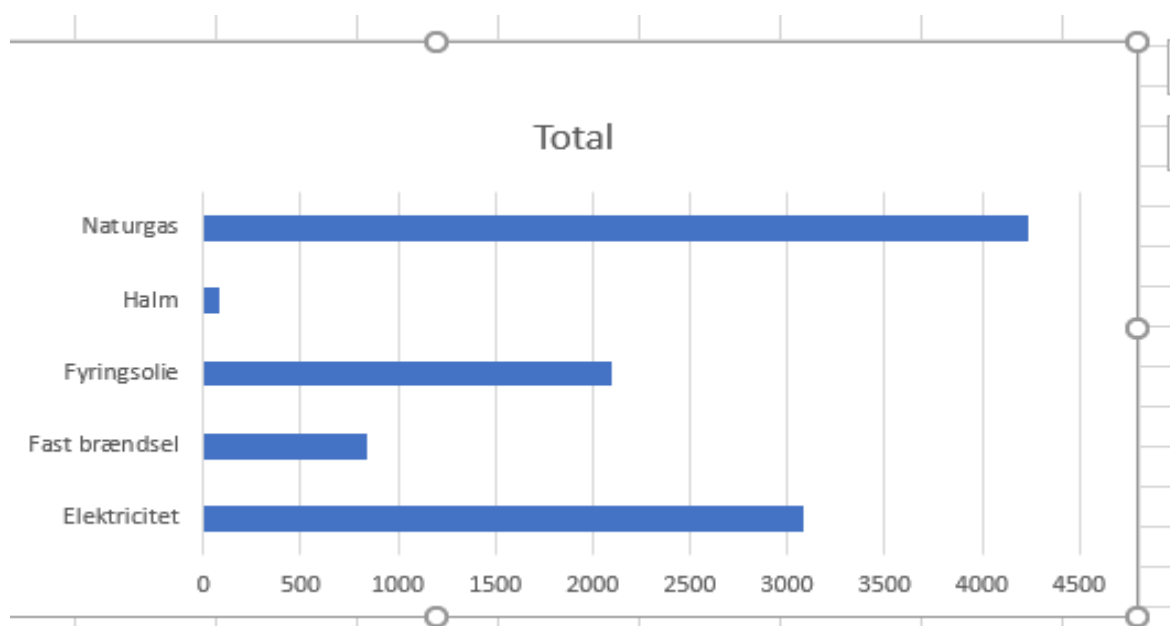

Baseret på et udtræk fra BBR 2022 er der på Stevns i alt 10.650 boligenheder. Fordeling af energimærker på bygninger anvendt til boliger i Stevns kommune i 2019 fremgår af grafen nedenfor.

I alt 3144 bygninger er omfattet af opgørelsen, hvor energimærker udarbejdet efter ældre skalaer er konverteret til gældende energimærkeskala. Opgørelsen viser at 1/3 af energimærkerne ligger på: E, F eller G.

Anvendte opvarmingsmidler i boliger på Stevns fremgår af grafen nedenfor.

Baseret på et udtræk fra BBR 2022, der omfatter i alt 10650 boligenheder, så opvarmes 35-40% ved naturgas. Dernæst følger el og fyringsolie.

Seks temaer for opgaveudvalget

Renovering, Byggematerialer, Energiforbrug, Energiforsyning, Finansiering og lokale virksomheder.

Renovering

Klimarådet har udpeget energirenoveringer af bygninger som det enkeltstående element, der kan gøre mest for den grønne omstilling i forhold til, hvor meget det koster samfundet.

Dansk Byggeri har fremlagt en analyse, der viser, at de private husejer kan spare klimaet for knap en million ton CO2 hvert år, hvis enfamiliehusenes energimærker bliver forbedret med bare et enkelt trin. Det svarer til ca. 3,5 procent af den reduktion af klimagasser, som Danmark mangler for at nå sit mål i 2030.

Byggematerialer

- cirkulær økonomi, Byg med genbrug
- Cradle to Cradle produkter
- miljøvenlige produkter – svanemærkede fx

Energiforbrug - Den billigste energi er den, vi ikke bruger

Energistyrelsen forventer en vækst i husholdningernes elforbrug på ca. 0,3 % pr. år. Stigningen skyldes en stigning i antal elforbrugende apparater (eks. Ipads, mobiltelefoner, computere, elektriske køkken- og haveredskaber), som kun delvist udlignes af EU krav til mere energieffektive produkter.

- intelligent energistyring
- ændret adfærd

Energiforsyning

Klimaindsatsen og dermed også indsatsen for omlægning af energiforbruget væk fra fossile brændsler er af helt afgørende betydning. Som et af verdens mest energiforbrugende lande har Danmark særlige forpligtigelser på dette felt.

I Energiaftalen afsættes der en pulje på 20 mio. kr. pr. år i perioden 2021-2024 til tilskud til installation af individuelle varmepumper i forbindelse med skrotning af oliefyr.

- udfasning af olie- og gasfyr
- omstilling til vedvarende energi
- fælles og individuel forsyning

Mulig undersøgelse af mulige placeringer af markbaserede solceller?

Mulig undersøgelse af mulige placeringer af landvindmøller?

De store historiske prisfald på solceller har primært været drevet af bedre produktionsteknologier og udvikling af kapacitet og teknologi i Kina. Store markbaserede solcelleanlæg kan i dag levere elproduktion til en pris der nærmer sig prisen for landbaseret vindkraft. Hertil skal lægges, at projektudviklingen for solcelleanlæg typisk er mindre kompliceret end for et vindkraftanlæg, da der er færre nabogener og de er lettere at finde plads til i landskabet.

Finansiering

Energirenovering er en investering, du hurtigt kan mærke på energiregningen. Og bygningens værdi øges i forhold til salg eller udlejning.

- Puljer fra Energistyrelsen til energirenovering og udskiftning af varmekilde
- Danske Bank, Nordea, Sydbank, Realkredit Danmark m.fl. tilbyder lån til energiforbedringer, uden at der skal betales ekspeditions- og lånesagsgebyrer
- Afbetalingsordninger på fx varmepumper

Økonomi for fælles fjernvarme, individuel varmepumpe og træpillefyr har normalt bedre totaløkonomi for en investor, end olie har. For særligt varmepumper kan det være en barriere for den enkelte husejer, at teknologien er relativt investeringstung. Det gælder særligt i landområder med lave huspriser. Varmepumpen må dog uden for fjernvarmeområder betragtes som det sikre valg frem for træpillefyr, grundet øget politisk fokus på at reducere biomasseforbruget i energisektoren. Der afsættes ifm. klimaplanen 2020 penge til tilskudspuljer til udfasning af olie og gasfyr, herunder en pulje til afkobling fra naturgasnettet og til udrulning af fjernvarme.

Initiativer rettet mod borgere med oliefyr vil ofte gavne resourcesvage borgere i landdistrikter med ringe muligheder for at investere i egen bolig, da oliefyr er en dyr opvarmningsform og potentielt kan blive endnu dyrere. Desuden falder effektiviteten på et oliefyr med alderen, hvorfor der skal mere brændsel til at opnå samme effekt.

Fælles varmeløsninger i mindre byer er ofte svære at organisere, fordi borgernes installationer har forskellig aldre og fordi den økonomiske gevinst er relativ lille for den enkelte husejer. Realisering af projekterne er meget følsomme overfor endelig tilslutningsprocent. Realisering kræver desuden en aktiv forbrugergruppe, der tager selvstændigt initiativ til etablering af anlægget.

(Kilde: [virkemiddelkatalog-region-midtjylland-2022.pdf \(rm.dk\)](#))

Lokale Håndværkere

Kompetenceudvikle lokale virksomheder indenfor byggeri og anlæg, så de er endnu bedre rustet til den grønne omstilling i samarbejde med Stevns Erhvervsråd. Det kunne fx facilitering af efteruddannelse og understøttelse af lokale teams af håndværkere, der generelt kan hjælpe den enkelte husejer med energirenoveringer.

Verdensmål

Mål 6 Rent vand og sanitet

Mål 7 Bæredygtig energi

Mål 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund

Mål 12 Ansvarligt forbrug og produktion

Mål 13 Klimaindsats

Mål 15 Livet på land (sikring af biodiversitet og bæredygtig forvaltning af vigtige økosystemer)

Mål 17 Partnerskaber for handling

Disse mål handler alle om sikring af en bæredygtig forvaltning af klodens ressourcer og sikring af et godt eksistensgrundlag for fremtidige generationer, herunder at begrænse klimaforandringer.

Ideer til borgerevents

Lån en kuffert

Lån en gratis klima- og energikuffert med redskaber til at teste energi- og vandforbrug. Gladsaxe Kommune udlåner gratis en klima- og energikuffert med redskaber til at teste energi- og vandforbrug for at understøtte at de private boligejere på energien og derved nedsætter klimabelastningen.

”Både elmåler, infrarødt termometer og fugtmåler kan du låne gratis i grønt IDÉcenter, enten separat eller samlet i en klima- og energikuffert. Klima- og energikufferten indeholder desuden en række andre redskaber, blandt andet udstyr til at vurdere hjemmets vandforbrug”.

Grøn Energi Messe på Stevns, som i efteråret 2014

Stevns Erhvervsråd og Stevns Kommune gik sammen om at lave en Klima- og Energimesse under navnet Grøn Energi Stevns. Messen, som fandt sted lørdag den 27. september 2014 og som var målrettet alle borgere på Stevns og skulle være med til at sætte bæredygtighed på dagsordenen. Vi havde et par og 40 lokale virksomheder som på hver deres måde gav

inspiration til energirigtige løsninger. Der var lidt over 1000 deltagere til messe.

Uafhængig energirådgivning til borgere med oliefyr

Flere energiselskaber tilbyder gratis energirådgivning til deres varmekunder. Udfordringen opstår dog for borgere, der hverken har naturgas eller fjernvarme. De er uden særskilte initiativer nemt overladt til sig selv og får derfor i mange tilfælde ikke investeret i de miljømæssige og privatøkonomiske optimale energiløsninger.

Kommuner kan arbejde for etablering af ordninger, hvor borgere med olieopvarmning kan tilbydes uvildig energirådgivning. Håbet er, at rådgivningen fører til investeringer i energieffektiviseringer, samt at borgere får andel i Energiaftalens tilskudspulje på 20 mio. kr. pr. år. til at skifte til individuelle varmepumper i forbindelse med skrotning af oliefyr. Generelt kan information til borgeren om tilskudsregler til energibesparelser, være med til at gøre energiinvesteringer mere tilgængelige og attraktive for borgerne.